

sentit, l'any 1995, se signà un primer conveni de col·laboració amb el Consorci per la Promoció Exterior de la Cultura Catalana (COPCA), per utilitzar les seves oficines a Milà, Copenhaguen, París i Berlín, amb aquesta finalitat. Posteriorment, s'elaboraren estudis d'alguns dels àmbits geogràfics establerts com a preferents (Xina, Amèrica del Nord i Regne Unit) i, arran d'un d'ells, s'establí a l'espai del COPCA a Beijing una representació amb la missió d'identificar estudis, projectes i socis d'interès per tal de coadjuvar en la promoció de les universitats en aquell país. Altres organitzacions que varen col·laborar en aquesta missió foren el COPEC, la Federació Internacional d'Entitats Catalanes, el Patronat Català Pro Europa, l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana, els casals catalans, etc.

A partir de 2001, s'inicià també un pla de difusió a salons d'àmbit estatal (València, Sant Sebastià i Madrid) i internacional (Lió, Montpeller, París, Tolosa, Perpinyà, Lisboa, São Paulo, Casablanca, Beijing, Xangai, etc.), on s'hi lliuraren les publicacions informatives editades pel Consell Interuniversitari (vegeu 4.1 pàg. 52) i per les universitats catalanes.

D'altra banda, el 2002 es creà la Fundació privada *International Graduate School of Catalonia (IGSOC)* per promoure en l'àmbit internacional programes d'estudi de nivell postgraduat, en llengua anglesa, de les universitats catalanes i d'altres institucions acadèmiques de reconegut prestigi. El 2003 ja hi havia vint-i-set programes de doctorat en anglès subvencionats per la Generalitat.

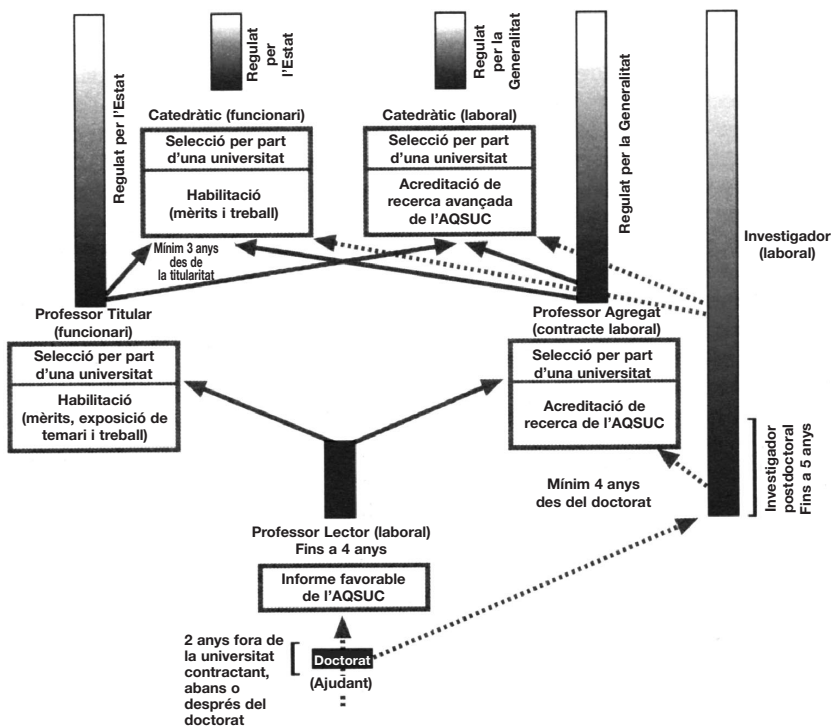
5.2 El professorat

No cal un coneixement massa profund de la tradició universitària catalana per saber que una de les reivindicacions més llargament expressada per part de les universitats fou la recuperació de la capacitat de desenvolupar una política pròpia de professorat, allunyada de les rigideses de la carrera funcional, que tants bons resultats havia donat a l'època de la Generalitat republicana.

Les aspiracions d'implantació de la via contractual havien quedat tan-

caades per la LRU, aprovada el 1983 (Llei orgànica 11/1983, de 25 d'agost) però la Llei Orgànica d'Universitats (Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre) (la LOU), en bona part per iniciativa de CiU, les va obrir. Aprofitant, doncs, aquesta possibilitat es desenvolupà l'opció de la via contractual del professorat per complementar, en pla d'igualtat, la funcional. A la Figura 6 es mostra el model adoptat, que després s'incorporaria a la Llei catalana d'Universitats per donar-li el suport i les garanties jurídiques necessàries.

Figura 6. Esquema dels itineraris de carrera possibles a les universitats catalanes

Dins la via laboral es consideren amb caràcter permanent les categories de «professor catedràtic» i de «professor agregat». I amb caràcter no permanent les de «lector», «associat», «visitant» i «emèrit». També es contempla la figura de «professor col·laborador» amb caràcter temporal o permanent, segons les necessitats. De la mateixa manera, s'estableix que les universitats podran contractar investigadors entre doctors, d'acord amb la normativa vigent. Les avaluacions i els informes que han d'acreditar els candidats per ser contractats han de ser efectuades per l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

La Llei introduí una sèrie de preceptes encaminats a cercar l'equiparació de tracte entre els dos col·lectius de professorat funcionari i contractat, que ha de ser garantida per les universitats. Amb tot, l'accés a determinats càrrecs acadèmics o de gestió quedà limitat per imposició de la LOU, malgrat les esmenes presentades en el seu tràmit parlamentari, cap de les quals no va prosperar.

Finalment, pel que feia a la limitació numèrica del total de personal docent i investigador contractat que imposava la LOU, a la qual la Generalitat s'hi havia oposat, sense èxit, en el seu tràmit parlamentari, la LUC optà per introduir el criteri segons el qual el còmput del personal docent i investigador contractat s'efectuaria en equivalència a temps complet. El fet d'introduir aquest element nou en la valoració estava plenament justificat, si es fonamenta objectivament la comparació entre professors no en el nombre de contractes que la universitat subscriu, sinó en la dedicació efectiva dels professors a l'activitat universitària.

D'aquesta manera quedaven definides, per primera vegada, les bases d'una política pròpia de professorat a Catalunya, que es faria efectiva mitjançant l'aprovació del Pla Serra i Hünter.

5.2.1 El Pla Serra i Hünter

Aquest Pla de professorat universitari, en memòria del qui fou rector de la Universitat de Barcelona i que els anys 30 conduí el procés de

constituïció de la Universitat Autònoma, tenia l'objectiu de promoure les noves figures contractuals de professorat d'acord amb la Llei d'Universitats i fer possible que les universitats emprenguessin una política de professorat de qualitat, que els permetés cobrir dèficits estructurals i impulsar àmbits d'especial interès, tot assegurant, per al futur, un relleu generacional correcte i un reforçament del procés de millora qualitativa de l'ensenyament i la recerca, en especial en àrees emergents.

El Pla preveia la creació de 400 contractes de catedràtic i 800 de professor agregat en els 12 anys següents a l'aprovació de la Llei i es va començar a implementar el curs 2003-04 amb la contractació de seixanta-sis professors agregats i set catedràtics.

5.2.2 La distinció Jaume Vicens Vives

El 1996, amb motiu dels 10 anys dels traspassos de serveis en matèria d'universitats a la Generalitat, es va crear la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària amb la finalitat d'honorar el professorat universitari i els departaments universitaris que excel·lissin per la seva contribució en la millora de la qualitat de la docència, especialment per la tasca de renovació de la docència, la formació de professorat i l'elaboració de manuals i materials docents al servei de les universitats.

La Distinció pretenia ser un estímul per al col·lectiu de professorat i pels departaments universitaris que treballessin per introduir elements de qualitat i de perfeccionament en l'exercici de la responsabilitat que tenen encomanada de formar els futurs científics i professionals de Catalunya. La Distinció tenia una compensació econòmica que s'havia de destinar a projectes d'innovació o de millora docent.

Paral·lelament a aquesta iniciativa, l'any 2000 s'inicià la convocatòria d'ajuts per al desenvolupament de projectes que tinguessin per finalitat la millora de la qualitat docent, en especial aquells que anessin adreçats a millorar el nivell de formació que assolixen els estudiants i el

rendiment acadèmic de les titulacions. Aquest darrer aspecte constituïa una preocupació especial per als responsables de la gestió universitària.

5.3 Altres actuacions

5.3.1 *El Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya*

Un dels primers antecedents de cooperació universitària a Catalunya va ser el Catàleg de Revistes de les Universitats Catalanes (conegut com el CRUC) que es va crear, l'any 1983, per conveni entre la UB, la UAB i la UPC, sota el patronatge de la Direcció General d'Ensenyament Universitari de la Generalitat.

L'any 1990 les biblioteques de les universitats Autònoma de Barcelona, Politècnica de Catalunya i Pompeu Fabra compartien el mateix sistema comercial d'automatització de biblioteques. El març de 1991 es va decidir encarregar a l'empresa distribuïdora d'aquest software, la confecció d'un projecte per a la creació d'una xarxa de biblioteques, per presentar-lo als plans d'ajut de la CICYT. El projecte, que es va aprovar l'any 1992, es basava en la interconnexió dels sistemes bibliotecaris automatitzats de les diferents universitats i la creació d'una infraestructura informàtica compartida, per a obtenir una millor prestació dels seus serveis i crear-ne de nous. L'any 1994 la interconnexió dels catàlegs es trobava en ple funcionament i l'any següent els rectors de les set universitats públiques de Catalunya aprovaven un conveni que permetria la constitució del Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, que seria finançat per la Generalitat.

Aquest Consorci, que incorporaria després a altres universitats i institucions acadèmiques, milloraria la qualitat dels serveis bibliotecaris a través de la cooperació interbibliotecària i aportaria beneficis immediats i tangibles per a la comunitat universitària catalana, entre ells:

- Crear i gestionar el catàleg col·lectiu de les biblioteques del consorci de forma que s'incrementés l'efectivitat de la investigació i